

रक्तर्जित संघर्षाची चार वर्षे, युद्धाचे सावट कायम

चार वर्षांपासून सुरू असलेल्या रक्तर्जित संघर्षामुळे संबंधित प्रदेशात मोठ्या प्रमाणावर मानवी, आर्थिक आणि सामाजिक हानी झाली आहे. हजारो लोकांचा मृत्यू झाला असून लाखो नागरिक विस्थापित झाले आहेत. शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी अनेक प्रयत्न झाले; परंतु संघर्ष पूर्णपणे थांबलेला नाही. युद्धामुळे पायाभूत सुविधा उद्ध्वस्त झाल्या आहेत आणि सामान्य जनजीवनावर गंभीर परिणाम झाला आहे. सध्या संघर्षाची तीव्रता काही प्रमाणात कमी-जास्त होत असली तरी युद्धाचे सावट अजूनही कायम आहे आणि दीर्घकालीन शांततेचा मार्ग अनिश्चित दिसत आहे.

जगातील युद्धे आज पूर्वीपेक्षा अधिक घातक, अधिक खर्चिक आणि अधिक अनिश्चित झाली आहेत. २०२१ ते २०२४ या कालावधीत गोळ्या, बॉम्ब आणि क्षेपणास्त्रांच्या हल्ल्यांमुळे सुमारे ७.५ लाख लोकांचा मृत्यू झाला. युद्धांमुळे निर्माण होणारी उपासम र, रोगराई, विस्थापन आणि इतर अग्रत्यक्ष परिणाम यांचाही विचार केला, तर हा आकडा आणखी मोठा ठरतो. शीतयुद्ध संपल्यानंतरचा हा चार वर्षांचा कालखंड सर्वाधिक रक्तर्जित मानला जातो. मात्र, एवढ्या प्रचंड मानवी आणि आर्थिक हानीनंतरही कोणत्याही पक्षाला स्पष्ट व निर्णायक विजय मिळालेला दिसत नाही. याचे सर्वात ठळक उदाहरण म्हणजे रशियाने युक्रेनवर केलेले आक्रमण. रशियाला झटपट विजयाची अपेक्षा होती; परंतु युद्ध दीर्घकाळ लांबल्याने ते राष्ट्राध्यक्ष व्लादिमीर पुतिन यांच्यासाठी एका दलदलीसारखे ठरले. त्याचप्रमाणे इराणविरोधातील अमेरिकेच्या कारवायांनाही अपेक्षित यश मिळाले नाही. हे संघर्ष आधुनिक युद्धाचे बदलले स्वरूप, त्यातील वादती गुंतागुंत आणि विजयाच्या पारंपरिक संकल्पनांवर उभे राहिलेले प्रश्न अधोरेखित करतात. युद्धाच्या स्वरूपात सर्वात मोठा बदल तंत्रज्ञानामुळे झाला आहे. आज उपग्रह, सेन्सर्स आणि कमी खर्चातील ड्रोन यांच्या साहाय्याने सैनिकांच्या प्रत्येक हालचालीवर नजर ठेवणे शक्य झाले आहे. त्यामुळे रणांगणावर मोठ्या सैन्यदलांची हालचाल पूर्वीपेक्षा अधिक धोकादायक ठरते. सैनिकांना स्वतःचे संरक्षण करण्यासाठी अधिक संघर्ष करावा लागत आहे. युक्रेनमधील विस्तारित किल ड्रोन हे त्याचे उदाहरण आहे.

तेथील सैनिक आता लहान-लहान गटांमध्ये पुढे सरकतात, तर जखमी आणि मृत सैनिकांना बाहेर काढण्यासाठी रोबोट्सचा वापर केला जात आहे. तज्ज्ञांच्या मते, शत्रूच्या कमकुवत भागावर अचानक हल्ला करून निर्णायक आघाडी मिळवण्याची पारंपरिक युद्धनीती आता पूर्वीसारखी प्रभावी राहिलेली नाही. दुसरा मोठा बदल कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय)मुळे घडला आहे. एआयमुळे प्रचंड प्रमाणातील माहितीचे अतिशय वेगाने विश्लेषण करणे शक्य झाले आहे. उपग्रह चित्रे, ड्रोनद्वारे मिळणारा डेटा आणि रणांगणावरील विविध सेन्सर्सकडून येणारी माहिती एकत्रित करून शत्रूची स्थिती, हालचाली आणि संभाव्य रणनीती यांचा अंदाज अधिक अचूकपणे लावता येतो. त्यामुळे निर्णयप्रक्रिया जलद होत असून लक्ष्य निवडणे, संसाधनांचे नियोजन करणे आणि हल्ल्यांचे समन्वय साधणे अधिक प्रभावी बनले आहे. भविष्यात स्वायत्त शस्त्रप्रणाली, एआय-आधारित ड्रोन आणि रोबोटिक यंत्रणा युद्धातील मानवी भूमिकेत आणखी बदल घडवू शकतात. त्यामुळे आधुनिक युद्ध हे केवळ सैनिकांच्या संख्येवर नव्हे, तर माहिती, तंत्रज्ञान आणि कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या प्रभावी वापरावर अधिक अवलंबून होत चालले आहे.

एआय-आधारित प्रणाली आता लक्ष्य शोधणे आणि त्यावर अचूक हल्ले करण्यासाठी सैन्यदलांना मोठी मदत करत आहे. अमेरिका आणि इझ्रायल यांनी इराणविरोधातील कारवायांमध्ये या तंत्रज्ञानाची क्षमता अधोरेखित केली आहे. मात्र, अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करूनही इराणला माघार घ्यायला भाग पाडण्यात यश आलेले नाही. उलट, इराणने ड्रोन आणि क्षेपणास्त्र हल्ले सुरूच ठेवले असून आपल्या अणू कार्यक्रमाबाबतची भूमिका देखील कायम ठेवली आहे. यावरून एक महत्त्वाची बाब स्पष्ट होते, की तांत्रिक श्रेष्ठता म्हणजेच राजकीय किंवा लष्करी विजयाची हमी नव्हे. तिसरी आणि तितकीच गंभीर चिंता म्हणजे युद्धनियम आणि मानवी मूल्यांवर वाढत असलेला दबाव. युक्रेनपासून गाझापर्यंत अनेक संघर्षक्षेत्रांमध्ये नागरी लोकसंख्येवर हल्ले, रुग्णालयांसारख्या संरक्षित ठिकाणांना लक्ष्य केल्याचे आरोप आणि आंतरराष्ट्रीय युद्धनियमांच्या उल्लंघनाच्या घटना सातत्याने समोर येत आहेत. या सर्व घडामोडी एक महत्त्वाचा संदेश देतात.

युद्ध सुरू करणे कदाचित पूर्वीपेक्षा सोपे झाले असेल; परंतु ते जिंकणे आणि त्याचा शेवट घडवून आणणे दिवसेंदिवस अधिक कठीण होत आहे. नव्या तंत्रज्ञानामुळे तुलनेने कमकुवत राष्ट्रांनाही प्रभावी प्रतिकार करण्याची क्षमता प्राप्त झाली आहे. परिणामी, भविष्यातील युद्धे अधिक दीर्घकालीन, अधिक खर्चिक आणि अधिक विनाशकारी ठरण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. युद्धाचे स्वरूप गेल्या काही दशकांत तंत्रज्ञानाच्या झपाट्याने झालेल्या प्रगतीमुळे मोठ्या प्रमाणात बदलले. आधुनिक युद्धात सेन्सर्स, उपग्रह आणि ड्रोन यांसारख्या निरीक्षण साधनांचा व्यापक वापर होत असल्याने रणांगणातील हालचाली गुप्त ठेवणे अधिक कठीण झाले आहे. परिणामी, सैनिकांच्या सुरक्षिततेसमोरील धोके वाढले असून शत्रूच्या हालचालींची माहिती अधिक वेगाने आणि अचूकपणे मिळू लागली आहे. तसेच, कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) युद्धाच्या पद्धतीत महत्त्वपूर्ण बदल घडवून आणत आहे. एआयच्या साहाय्याने लक्ष्य शोधणे, माहितीचे विश्लेषण करणे आणि अचूक हल्ल्यांचे नियोजन करणे अधिक प्रभावी झाले आहे. त्यामुळे युद्ध अधिक वेगवान, तांत्रिकदृष्ट्या प्रगत आणि परिणामकारक बनले आहे. मात्र, या तांत्रिक प्रगतीसोबत काही गंभीर आव्हानेही समोर आली आहेत. अनेक संघर्षांमध्ये नागरिकांवरील हल्ले, मानवी हक्कांचे उल्लंघन आणि युद्धनियमांचे वाढते उल्लंघन दिसून येत आहे. यामुळे आंतरराष्ट्रीय कायदे, मानवी मूल्ये आणि युद्धातील नैतिकतेबाबत गंभीर प्रश्न निर्माण होत असून जागतिक समुदायासमोर नवी आव्हाने उभी राहत आहेत.

नागरिकांवरील हल्ले आणि मानवी हक्कांचे उल्लंघन यामुळे आंतरराष्ट्रीय कायदे आणि मूल्यांवर गंभीर प्रश्न निर्माण झाले आहेत. तंत्रज्ञानाचा प्रसार अतिशय वेगाने होत आहे. लेबनॉनमध्ये इझ्रायली सैन्याला आता युक्रेनमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या प्रकारच्या ड्रोनचा सामना करावा लागत आहे. खाडी युद्धातील इराकच्या स्कड क्षेपणास्त्रांच्या तुलनेत इराणची क्षेपणास्त्रे अधिक अचूक मानली जातात. भविष्यात चीनने तैवानवर हल्ला केल्यास त्याच्या सैन्यालाही मोठ्या प्रमाणातील ड्रोन हल्ल्यांचा सामना करावा लागू शकतो.

नव्या पिढीतील ड्रोनमुळे हवाई वर्चस्व टिकवणे आणि सैनिकांचे संरक्षण करणे अधिक आव्हानात्मक झाले आहे. अमेरिकेचे माजी राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी इराणविरोधातील संघर्ष लहान आणि जलद स्वरूपाचा असेल, असा अंदाज व्यक्त केला होता. मात्र प्रत्यक्षात हा संघर्ष अमेरिकेच्या महागड्या शस्त्रसाठ्याचा मोठ्या प्रमाणावर वापर आणि आर्थिक नुकसान सहन करण्याच्या मर्यादांशी संबंधित आव्हानांमध्ये रूपांतरित झाला. अफगाणिस्तान आणि व्हिएतनाममधील युद्धांमध्ये तुलनेने कमकुवत पक्षांनी स्वतःच्या भूमीवर लढत दिल्यामुळे वरचष्मा मिळवला होता; परंतु आज ड्रोन आणि क्षेपणास्त्र तंत्रज्ञानामुळे लहान किंवा कमकुवत देशांनाही दूरवरून प्रभावी प्रत्युत्तर देण्याची क्षमता प्राप्त झाली आहे. त्यामुळे आधुनिक युद्धांमध्ये शक्तीचे पारंपरिक समीकरण मोठ्या प्रमाणात बदलत आहे.

वृद्धांचा सन्मान : अत्याचारमुक्त समाजाची गरज

१५ जून हा दिवस जगभरात ‘जागतिक वृद्ध अत्याचार जागरूकता दिन’ म्हणून साजरा केला जातो. हा दिवस वृद्ध व्यक्तींवरील वाढत्या अत्याचारांच्या समस्येकडे समाजाचे, शासनाचे आणि जागतिक समुदायाचे लक्ष वेधण्यासाठी अत्यंत महत्त्वाचा मानला जातो. मानवी जीवनाच्या विविध टप्प्यांपैकी वृद्धत्व हा अत्यंत संवेदनशील आणि अपरिहार्य टप्पा आहे. प्रत्येक व्यक्तीला एक ना एक दिवस या अवस्थेत प्रवेश करावाच लागतो. आयुष्यभर कुटुंबासाठी, समाजासाठी आणि राष्ट्राच्या उभारणीसाठी योगदान देणाऱ्या व्यक्तींना त्यांच्या आयुष्याच्या उत्तरार्धात सन्मान, सुरक्षितता, प्रेम आणि आधार मिळणे अपेक्षित असते. परंतु बदलत्या सामाजिक संरचनेमध्ये, वाढत्या व्यक्तिकेंद्री विचारसरणीमध्ये आणि कौटुंबिक नात्यांमधील दुरात्यामुळे अनेक वृद्ध व्यक्तींना विविध प्रकारच्या अत्याचारांना सामोरे जावे लागत आहे. त्यामुळे वृद्ध अत्याचार हा केवळ वैयक्तिक किंवा कौटुंबिक प्रश्न राहिलेला नसून तो एक गंभीर सामाजिक आणि मानवी हक्कांचा प्रश्न बनला आहे.

भारतीय संस्कृतीमध्ये ज्येष्ठांचा आदर करण्याची परंपरा प्राचीन काळापासून दिसून येते. अनेक ग्रंथांमध्ये आई-वडिलांचा सन्मान करण्याची शिकवण देण्यात आली आहे. ‘मातृदेवो भव, पितृदेवो भव’ ही संकल्पना भारतीय संस्कृतीच्या केंद्रस्थानी राहिली आहे. संयुक्त कुटुंबपद्धतीमध्ये वृद्ध व्यक्ती हे कुटुंबाचे मार्गदर्शक, निर्णयकर्ते आणि अनुभवांचे भांडार मानले जात होते. त्यांच्या अनुभवाचा उपयोग पुढील पिढ्यांच्या घडणीत होत असे. परंतु कालांतराने औद्योगिकीकरण, शहरीकरण, शिक्षणासाठी व रोजगारासाठी होणारे स्थलांतर, अणुकुटुंबपद्धतीचा वाढता प्रभाव आणि बदलती जीवनशैली यांमुळे ज्येष्ठ नागरिकांचे स्थान बदलू लागले. अनेक वृद्ध व्यक्तींना एकाकीपणा, दुर्लक्ष आणि भावनिक असुरक्षिततेचा सामना करावा लागतो.

वृद्ध अत्याचार ही संकल्पना व्यापक आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेनुसार, विश्वासाच्या नात्यामध्ये वृद्ध व्यक्तीवर होणारी कोणतीही कृती किंवा दुर्लक्ष ज्यामुळे त्या व्यक्तीला हानी, दुःख किंवा त्रास सहन करावा लागतो, त्याला वृद्ध अत्याचार असे म्हणतात. हा अत्याचार शारीरिक, मानसिक, आर्थिक, भावनिक किंवा सामाजिक स्वरूपाचा असू शकतो. अनेकदा अत्याचार करणाारी व्यक्ती ही वृद्ध व्यक्तीची स्वतःची मुले, नातेवाईक, काळजीवाहक किंवा इतर परिचित व्यक्ती असते. त्यामुळे या प्रकारच्या अत्याचाराची तीव्रता अधिक वाढते.

शारीरिक अत्याचारामध्ये वृद्धांना मारहाण करणे, त्यांना जबरदस्तीने ढकलणे, त्यांच्या हालचालींवर बंधने घालणे किंवा आवश्यक वैद्यकीय उपचारांपासून वंचित ठेवणे यांचा समावेश होतो. वृद्ध व्यक्तींची शारीरिक क्षमता कमी झालेली असल्यामुळे अशा प्रकारच्या अत्याचारांचा त्यांच्या आरोग्यावर गंभीर परिणाम होऊ शकतो. मानसिक किंवा भावनिक अत्याचारामध्ये सतत अपमान करणे, त्यांची टिंगल करणे, धमकावणे, त्यांच्याकडे दुर्लक्ष करणे किंवा त्यांना कुटुंबातील निर्णयांपासून दूर ठेवणे यांचा समावेश होतो. याम

ुळे वृद्ध व्यक्तींमध्ये नैराश्य, भीती आणि आत्म विश्वासाचा अभाव निर्माण होतो.

आर्थिक अत्याचार हा आजच्या काळात वृद्धांवरील अत्याचाराचा अत्यंत गंभीर प्रकार ठरत आहे. वृद्ध व्यक्तींच्या संपत्तीवर बळजबरीने ताबा मिळिवणे, त्यांच्या पेंश्या किंवा बचतीचा गैरवापर करणे, फसवणूक करून कागदपत्रांवर स्वाक्ष्या घेणे किंवा त्यांच्या आर्थिक निर्णयांवर नियंत्रण ठेवणे यांसारख्या घटना वाढताना दिसत आहेत. अनेक वृद्ध व्यक्ती आर्थिकदृष्ट्या आपल्या कुटुंबीयांवर अवलंबून असल्यामुळे किंवा भावनिक कारणामुळे अशा अत्याचारविरोधात आवाज उठवत नाहीत.

दुर्लक्ष हा वृद्ध अत्याचाराचा आणखी एक महत्त्वाचा प्रकार आहे. वृद्ध व्यक्तींना वेळेवर अन्न न देणे, त्यांच्या आरोग्याची काळजी न घेणे, औषधोपचार टाळणे किंवा त्यांच्या मूलभूत गरजांकडे दुर्लक्ष करणे यामुळे त्यांच्या शारीरिक आणि मानसिक आरोग्यावर विपरीत परिणाम होतो. काही वेळा वृद्ध व्यक्तींना कुटुंबामध्ये पूर्णपणे एकटे पाडले जाते, त्यांच्याशी संवाद साधला जात नाही किंवा त्यांना ओझे समजले जाते. हे दुर्लक्षही अत्याचाराचेच एक रूप आहे.

जागतिक वृद्ध अत्याचार जागरूकता दिनाची संकल्पना वृद्ध व्यक्तींवरील अत्याचाराच्या वाढत्या घटनांच्या पार्श्वभूमीवर उदयास आली. संयुक्त राष्ट्रसंघाने वृद्ध व्यक्तींच्या हक्कांच्या संरक्षणाला प्राधान्य देत या विषयाकडे जागतिक समुदायाचे लक्ष वेधण्याचे प्रयत्न सुरू केले. या दिवसाचा उद्देश वृद्ध अत्याचाराविषयी जनजागृती निर्माण करणे, अत्याचाराची कारणे आणि परिणाम समजून घेणे तसेच त्याच्या प्रतिबंधासाठी सामूहिक कृतीला प्रोत्साहन देणे हा आहे.

भारतामध्ये वृद्धांची संख्या सातत्याने वाढत आहे. आरोग्य सुविधांमध्ये झालेली सुधारणा आणि वाढलेले आयुर्मान यांमुळे वृद्ध लोकसंख्येचे प्रमाण वाढले आहे. लोकसंख्येतील या बदलामुळे वृद्धांच्या गरजा, समस्या आणि हक्क यांचा विचार करणे अधिक महत्त्वाचे ठरले आहे. आर्थिक सुरक्षितता, आरोग्य सेवा, सामाजिक संरक्षण आणि भावनिक आधार या वृद्धांच्या मूलभूत गरजा आहेत. परंतु अनेक वृद्ध व्यक्तींना या गरजांची पूर्तता होत नसल्याचे दिसून येते.

वृद्ध अत्याचारामागील कारणांचा विचार केला असता अनेक सामाजिक, आर्थिक आणि मानसिक घटक समोर येतात. आर्थिक अवलंबित्व हे त्यांपैकी एक प्रमुख कारण आहे. अनेक वृद्ध व्यक्ती

निवृत्तीनंतर आर्थिकदृष्ट्या कुटुंबातील इतर सदस्यांवर अवलंबून राहतात. काही वेळा संपत्तीच्या वादांमुळे किंवा आर्थिक स्वार्थापोटी त्यांच्यावर अत्याचार केले जातात. व्यसनाधीनता, बेरोजगारी, कौटुंबिक तणाव आणि काळजीवाहकांवर येणारा मानसिक ताण यांमुळेही वृद्ध अत्याचाराची शक्यता वाढते.

अत्याचाराचे परिणाम वृद्ध व्यक्तींच्या जीवनावर दूरगामी स्वरूपाचे असतात. सततचा मानसिक ताण, अपमान आणि दुर्लक्ष यांमुळे त्यांच्यामध्ये नैराश्य, चिंता आणि एकाकीपणाची भावना निर्माण होते. शारीरिक अत्याचारांमुळे त्यांच्या आरोग्याच्या सम स्या अधिक गंभीर होऊ शकतात. काही वृद्ध व्यक्ती अत्याचार सहन करण्यास कंटाळून सामाजिक जीवनापासून दूर जातात. अत्यंत गंभीर परिस्थितीत आत्महत्येचे विचारही त्यांच्या मनात येऊ शकतात.

वृद्ध महिलांची परिस्थिती विशेषतः अधिक संवेदनशील असते. विधवापण, आर्थिक परावलंबित्व, शिक्षणाचा अभाव आणि सामाजिक भेदभाव यांमुळे त्यांना अधिक असुरक्षित परिस्थितीचा सामना करावा लागतो. ग्रामीण भागामध्ये राहणाऱ्या वृद्ध महिलांना आरोग्य सुविधा आणि सामाजिक सुरक्षेचा अभाव अधिक तीव्रतेने जाणवतो. त्यामुळे वृद्ध महिलांसाठी विशेष धोरणे आणि संरक्षणात्मक उपाययोजनांची गरज आहे.

भारतात वृद्धांच्या संरक्षणासाठी विविध कायदेशीर तरतुदी करण्यात आल्या आहेत. ‘पालक आणि वरिष्ठ नागरिक यांचे पालनपोषण व कल्याण अधिनियम, २००७’ हा कायदा त्यांपैकी महत्त्वाचा आहे. या कायद्याअंतर्गत मुलांना आणि वारसदारांना वृद्ध पालकांच्या देखभालीची जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे. वृद्ध व्यक्तींना त्यांच्या पालनपोषणासाठी न्यायाधिकरणामार्फत आर्थिक सहाय्य मिळवण्याचा अधिकार देण्यात आला आहे. याशिवाय, वृद्धांच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यासाठीही विविध तरतुदी करण्यात आल्या आहेत.

केंद्र आणि राज्य शासनाकडून वृद्धांच्या कल्याणासाठी अनेक योजना राबविण्यात येतात. वृद्धापकाळ निवृत्ती वेतन योजना, आरोग्यविषयक सुविधा, ज्येष्ठ नागरिकांसाठी विविध सवलती, हेल्थलाइन सेवा आणि वृद्धाश्रमांच्या माध्यमातून वृद्धांना आधार देण्याचा प्रयत्न केला जातो. तथापि, या योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी आणि त्याविषयी व्यापक जनजागृती होणे आवश्यक आहे. स्वयंसेवी संस्था आणि सामाजिक संघटनाही वृद्धांच्या जीवनमान उंचावण्यासाठी महत्त्वाची भूमिका बजावतात. वृद्धांसाठी समुपदेशन सेवा, आरोग्य तपासणी शिबिरे, कायदेशीर मदत आणि सामाजिक सहभाग्याचे कार्यक्रम आयोजित करून त्यांना मानसिक आणि सामाजिक आधार दिला जातो. अशा संस्थांच्या कार्यामुळे अनेक वृद्ध व्यक्तींना नव्याने जगण्याची प्रेरणा मिळते.

कुटुंब ही वृद्धांच्या संरक्षणाची सर्वात महत्त्वाची संस्था आहे. वृद्धांना प्रेम, सन्मान आणि भावनिक आधार देणे ही प्रत्येक कुटुंबाची जबाबदारी आहे. त्यांच्यासोबत संवाद साधणे, त्यांच्या अनुभवांना म हत्त्व देणे आणि कौटुंबिक निर्णयप्रक्रियेमध्ये त्यांचा सहभाग सुनिश्चित करणे आवश्यक आहे. वृद्धांना ओझे समजण्याऐवजी त्यांना कुटुंबाचा अविभाज्य

घर : उतारवयातील आर्थिक भागीदार

पुण्यात राहणारे देशमुख काका आणि काकू. वय अनुक्रमे ६५ आणि ५८. आज त्यांच्या कोथरूडमध्येल फ्लॅटची किंमत जवळपास ३ कोटी रुपये आहे. पण हा फ्लॅट त्यांना आयता मिळालेला नाही. चाळिशीत असताना त्यांनी केश डेअर घेतल, अनेक वर्षे एखळ भरले, काटकसर केली आणि शेवटी हे घर स्वतःच्या मालकीचं केलं. मुलगा अमेरिकेत स्थायिक आहे, मुलगी बंगळुरूत. दोघेही सुखात आहेत. पण देशमुख दांपत्यासमोर एक प्रश्न उभा राहिला आहे. घर आहे, पण नियमित उत्पन्न नाही. ऋऊ वरील व्याज कमी पडू लागलं आहे. वाढते वैद्यकीय खर्च आहेत. मुलांकडे मागायचे नाही आणि आयुष्याच्या या टप्प्यावर पैशांची चिंता करत बसायचं नाही. अशा वेळी त्यांना ‘ रिव्हर्स म गॅज ‘ या योजनेची माहिती मिळाली आणि त्यांना जाणवतं की आयुष्यभर ज्यासाठी कष्ट केले, ते घरच आता त्यांच्यासाठी काम करू शकतं.

सामान्य माणसाने घराला नेहमी संपत्तीपेक्षा जास्त काहीतरी मानलं आहे. ते फक्त चार भिंतीचं बांधकाम नसतं. त्यात आयुष्याची कमाई, आठवणी, त्याग आणि स्वप्न गुंतलेली असतात. म्हणूनच ‘घरावर कर्ज’ हे शब्द ऐकले की अनेक ज्येष्ठ नागरिक घाबरतात. पण रिव्हर्स मॉर्गेंज हे नेहम िच्या कर्जासारखं नाही. यात घर विकवावं लागत नाही, घर सोडावं लागत नाही आणि मालकीही तुम च्याच नावावर राहते. उलट तुम्ही ज्या घरात राहता, तेच घर तुमच्या उत्पन्नाचा स्रोत बनतं. विशेषतः ज्यांना पेंश्या नाही, ज्यांची वचत कमी पडू लागली आहे किंवा ज्यांना मुलांवर आर्थिकदृष्ट्या अवलंबून राहायचं नाही, त्यांच्यासाठी ही योजना महत्त्वाची ठरू शकते.

एचपीव्ही लसीकरणाबाबत आयुक्तांचे निर्देश; पात्र विद्यार्थिनींचे १00 टक्के लसीकरण पूर्ण करण्याचे आवाहन

एचपीव्ही लसीकरण घेण्यासाठी पात्र विद्यार्थिनी एकत्रितपणे

एचपीव्ही लसीकरण घेण्यासाठी पात्र विद्यार्थिनी एकत्रितपणे

व्यवहार्य पर्याय ठरतो. कारण घरही तुमच्याकडे राहते आणि त्यातून उत्पन्नही मिळतं.

खरं तर ही योजना काही विशिष्ट प्रकारच्या कुटुंबांसाठी अधिक उपयुक्त ठरू शकते. मुलबाळ नसलेली दांपत्य, फक्त मुली असलेले आणि त्या आपल्या संसारात स्थिरावलेल्या पालक, परदेशात किंवा दूरच्या शहरांत राहणारी मुलं असलेली कुटुंबं, तसेच म्हातारपणी कोणावर आर्थिकदृष्ट्या अवलंबून राहायचं नाही असं ठरवलेले ज्येष्ठ नागरिक, या सगळ्यांसाठी हा पर्याय गंभीरपणे विचार करण्यासारखा आहे. कारण सर्वांची मुलं आई वडिलांना टाकून देत नसले तरी प्रत्येकाला आईवडिलांना स्वतःच्या घरी नेता येत नाही. मुलांकडे हात पसारायला आई वडिलांना आवडत नाही. मग अशा वेळी आर्थिक स्वावलंबन हीच सर्वांत मोठी सुरक्षितता ठरते.

समजा काही वर्षांनी देशमुख काकांचं निधन झालं तरी काकू संयुक्त अर्जदार असल्यामुळे त्या पुढेही आयुष्यभर त्या घरात राहू शकतात. बँक त्यांना बाहेर काढू शकत नाही. शिवाय योजनेच्या अटीनुसार त्यांना मिळणारी देयकेही सुरू राहू शकतात. त्यामुळे जोडीदार गेल्यानंतर अचानक आर्थिक आधार तुटत नाही. ही बाब विशेषतः एकट्या राहणाऱ्या ज्येष्ठ महिलांसाठी खूप म हत्त्वाची आहे. पुढे काकूचंही निधन झाल्यानंतर मुलांसमोर दोन पर्याय असतात. एक म्हणजे बँकेची थकबाकी भरून घर स्वतःकडे ठेवणं. दुसरा म्हणजे घर विकणं. समजा त्या वेळेस घराची किंमत ५ कोटी रुपये झाली आहे आणि रिव्हर्स मॉर्गेंजमधून मिळालेली रकम व त्यावरील व्याज मिळून बँकेची एकूण थकबाकी २ कोटी रुपये झाली आहे. अशा

घेण्याबाबत त्यांनी मुख्याध्यापकांना निर्देश दिले.

यावेळी त्यांनी शाळास्तारावर एचपीव्ही लसीकरणाबाबत व्यापक जनजागृती करण्याच्या सूचना दिल्या. तसेच विद्यार्थिनींच्या पालकांना या लसीकरणाचे महत्त्व समजावून सांगून त्यांचा सहभाग वाढविण्यासाठी विशेष प्रयत्न करण्याचे आवाहन केले.

पुढील पंधरा दिवसांत प्रत्येक शाळेतील

भाग म्हणून स्वीकारणे ही काळाची गरज आहे.

शैक्षणिक संस्थांमध्ये मूल्यशिक्षणाद्वारे विद्यार्थ्यांमध्ये ज्येष्ठविषयी आदरभाव निर्माण करणे आवश्यक आहे. पिढ्यांमधील संवाद वाढविणारे उपक्रम राबविल्यास तरुण पिढीला वृद्धांच्या अनुभवांचे महत्त्व समजून घेता येईल. माध्यमांनीही वृद्धांच्या प्रश्नांना संवेदनशीलतेने हाताळत सकारात्म क जनजागृती घडवून आणणे आवश्यक आहे.

डिजिटल युगात वृद्ध व्यक्तींना तंत्रज्ञानाची माहिती करून देणेही महत्त्वाचे ठरते. ऑनलाइन फसवणुकीपासून बचाव करण्यासाठी डिजिटल साक्षरता आवश्यक आहे. तसेच आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या मदतीने दूर राहणाऱ्या कुटुंबीयांशी संपर्क साधणे आणि सामाजिक संबंध टिकवून ठेवणे शक्य होते.

वृद्धत्व हा जीवनाचा नैसर्गिक टप्पा आहे. आजचे वृद्ध हे कालचे समाजनिर्माते, कुटुंबाचे आधारस्तंभ आणि राष्ट्राच्या विकासात योगदान देणारे नागरिक आहेत. त्यांच्या कष्टमुळे आणि त्यागामुळे अनेक पिढ्या घडल्या आहेत. त्यामुळे त्यांच्या आयुष्याच्या उत्तरार्धात त्यांना सन्मानाने आणि सुरक्षिततेने जगण्याची संधी उपलब्ध करून देणे हे समाजाचे नैतिक कर्तव्य आहे.

जागतिक वृद्ध अत्याचार जागरूकता दिन हा आपल्याला आत्मपरीक्षण करण्याची संधी देतो. आपण आपल्या घरातील वृद्ध व्यक्तींशी कसे वागतो, त्यांच्या गरजांकडे कितपत लक्ष देतो आणि त्यांना कितपत सन्मान देतो याचा विचार करण्याची गरज आहे. वृद्धांचा सन्मान ही केवळ औपचारिकता नसून ती आपल्या संस्कृतीची आणि मानवतेची खरी ओळख आहे.

समाजाच्या प्रगतीचे मोजमाप केवळ आर्थिक विकासाच्या निकषांवर करता येत नाही. तो समाज आपल्या दुर्बल आणि ज्येष्ठ घटकांशी कसा वागतो यावरही त्याचे मूल्यमापन केले जाते. वृद्ध व्यक्तींचा सन्मान करणारा, त्यांच्या हक्कांचे संरक्षण करणारा आणि त्यांना सुरक्षित व आनंदी जीवन जगण्याची संधी देणारा समाजच खऱ्या अर्थाने सुसंस्कृत आणि प्रगत ठरतो.

१५ जूनच्या निमित्ताने आपण सर्वांनी वृद्ध अत्याचाराला टामपणे नकार देण्याचा संकल्प केला पाहिजे. शासन, स्वयंसेवी संस्था, माध्यमे, शैक्षणिक संस्था आणि सर्वसामान्य नागरिक यांनी एकत्रितपणे कार्य करून वृद्धांसाठी अत्याचारमुक्त वातावरण निर्माण करण्यासाठी प्रयत्न केले पाहिजेत. वृद्धांच्या चेहऱ्यावर समाधानाचे हास्य फुलविणे आणि त्यांच्या जीवनात सुरक्षिततेची भावना निर्माण करणे हीच या दिनाची खरी सार्थकता ठरेल.

आज आपण वृद्धांचा सन्मान करू, त्यांच्या हक्कांचे रक्षण करू आणि त्यांना प्रेमाने साथ देऊ, तर उद्याच्या आपल्या वृद्धत्वालाही सन्मानाची हमी मिळेल. त्यामुळे ‘वृद्धांचा आदर – अत्याचाराला नकार’ हा संदेश प्रत्येक घरापर्यंत आणि प्रत्येक मनापर्यंत पोहोचविणे ही काळाची गरज आहे. वृद्धांचा सन्मान म्हणजे मानवतेचा सन्मान आणि अत्याचारमुक्त वृद्धत्व हीच सत्य समाजाची खरी ओळख आहे.

– डॉ. राजेंद्र बगाटे, (लेखक, समाजशास्त्राचे अभ्यासक आहेत)

वेळी

वेळी घर विकल्यास सर्वप्रथम बँकेचे २ कोटी रुपये फेडले जातील आणि उर्वरित ३ कोटी रुपये कार्याना मिळतील. म्हणजे रिव्हर्स मॉर्गेंज केल्याम जुळे मुलांना काहीच मिळणार नाही असं नाही. उलट अनेकदा मालमत्तेच्या वाढलेल्या किमतीचा फायदा वारसांनाही मिळतो. जर वारसांना घर विकायचं नसेल, तर ते बँकेची थकबाकी भरून घर स्वतःच्या मालकीत ठेवू शकतात.

सिनियर सिटीझन ह्यात सहभागी झाल्यास काही घरांमध्ये वर्षातून एकदाच फोन करणारी मुलं, रिव्हर्स मॉर्गेंजमधून आई-वडिलांना उत्पन्न सुरू झाल्यावर अचानक नियमित फोन करू लागतील, त्यांचं प्रेम उतू जाऊ लागेल! ह्यातील विनोद बाजूला ठेवला तर एक गोष्ट खरी आहे. ती म्हणजे म्हातारपणी सम्म ानाने जगण्यासाठी पैशांची गरज असते आणि त्या पैशांसाठी मुलांकडे पहावं लागू नये असे प्रत्येकाला वाटत असतं. त्यातून मिळू शकणं मूलग ‘वंशाचा दिवा’ ठरेलच असं नाही. प्रत्येक मुलू म्हातारपणी आई-वडिलांचा आधार बनेलच असंही नाही. पण आयुष्यभराच्या कष्टातून तुम्ही स्वतः उभं केलेलं तुमचं घर मात्र तुम्हाला कधीच सोडून जात नाही. गरज पडली तर रिव्हर्स मॉर्गेंजच्या माध्यमातून तेच घर तुमच्या उतारवयाचा आर्थिक आधार बनू शकतं. आपणच तयार केलेल्या असेटचा आपल्या हयातीत, ताठ मनानं जगायला पुरेपूर वापर करता येतो. अनेकांसाठी खरा प्रश्न ‘वंशाचा दिवा कोण?’ हा नसून ‘आयुष्यभर साथ कोण देणार?’ हा आहे. आणि त्याचं उत्तर अनेकदा आपल्या स्वतःच्या घरातच दडललेलं असतं. फक्त ते अनेकांना माहीत नसतं. म्हणून हा लेखन प्रपंच.

—मंदार जोग

१४ ते १५ वर्षे वयोगटातील सर्व पात्र विद्यार्थिनींचे नजीकच्या मनपा आरोग्य केंद्रामार्फत एचपीव्ही लसीकरण पूर्ण होईल, यासाठी आवश्यक समन्वय, जनजागृती आणि सततचपूण पाठपुरावा करण्याचे निर्देश आयुक्त येडगे यांनी दिले. पात्र विद्यार्थिनींच्या १०० टक्के लसीकरणाचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी मुख्याध्यापकांनी विशेष लक्ष देऊन कार्यवाही करावी, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

वैजापूर तालुक्यात शाळेच्या पहिल्या दिवशी शाळा प्रवेश गुलाब फुले, पुस्तके, चॉकलेट वाटून प्रवेश जल्लोषात

वैजापूर, दि. १५ (प्रतिनिधी) - उन्हाळी सुटीनंतर शाळेच्या पहिल्या दिवशी शाळा विद्यार्थ्यांच्या चिचिवाटांने सोमवार (ता.१५) रोजी गजबजल्या कुठे नवीन प्रवेश घेणाऱ्यांना गुलाब फुले देण्यात आली, तर कुठे नवीन शैक्षणिक साहित्य, तर कुठे मुलांना आवडीच्या खेळ साहित्य खेळायला देऊन त्यांच्यात आवड निर्माण करण्यात आली. कुठे गाणी म्हणून तर कुठे चॉकलेट वाटून, तर कुठे रांगोळी काढून व फुगे लावून मुलांमध्ये शाळेची व शिक्षणाची आवड निर्माण करून प्रवेश दिले गेले. वैजापूरच्या पीएमश्री मौलाना आझाद विद्यालयात पालिका सभापती दशरथ बनकर, महेश भालेराव, जि.प. उपशिक्षणाधिकारी अरुण शिंदे, सेवा निवृत्त शिक्षणाधिकारी धोंडीरामसिंह राजपूत व मू.अ.नीता पाटील यांनी मुलांना गुलाब पुष्प देऊन, प्रवेश फिट सोडून, शैक्षणिक साहित्य

देऊन, खेळाच्या विविध स्पर्धाघेऊन तर धोंडीराम राजपूत यांनी, 'शिकू, शिकू, शिकू शाळा आपण शिकू', तसेच 'शाळेत जाऊ या, शाळा शिकू या' कविता सादर करून मुलांना व पालकांना शिक्षण महत्त्व समजावून सांगत नवीन विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला. तालुक्यातील खंडाळा व शिरूर गटात जि.प.सदस्य संजय निकम, सभापती श्रीमती जाधव, पं.स.सदस्य शेख यांनी विद्यार्थ्यांना पुस्तके वाटून विद्यार्थी प्रवेशाचे स्वागत केले. शहरातील पालिकेच्या शाळातही विद्यार्थ्यांचा प्रवेश जल्लोषात झाला. या समयी पालकांची मोठी गर्दी होती. या प्रसंगी शिक्षक बी.बी. जाधव, सुजर्णा बोर्डे, राजश्री बंड, वैशाली पगारे, सुभाष गोमलाडू, लता सुखासे, ज्योती दिवेकर, सुनीता वसावे, श्रीशेळके, क्रोडा शिक्षक श्री. बोढरे, श्री. तगरे, यांनी सहभाग नोंदविला.

दलित मित्र पुरस्कार विजेते कै. व्ही. जी. शिंदे यांना वैजापूरकरांचा अखेरचा निरोप

वैजापूर, दि. १५ (प्रतिनिधी) - येथील वसंत क्लबचे उपाध्यक्ष महाराष्ट्र शासनाचे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर दलित मित्र पुरस्कार देऊन सन्मानित केलेले तसेच श्री. स्वामी समर्थ सांस्कृतिक मंडळाच्या वतीने वैजापूर भूषण पुरस्कार मिळालेले कै. व्ही. जी. शिंदे यांचे नुकतेच निधन झाले.

राजपुत, सलीम वैजापूरी यांनी शब्दरूपी श्रद्धांजली अर्पण केली. या प्रसंगी डॉ. संतोष गंगवाल, जेष्ठ पत्रकार घनश्याम वाणी, विलास रमैच्या. सावनसिंह राजपूत, प्रा. किशन बोरनारे, प्रा.के.एम.पार, कस्युमशेट सौदागर, डॉ.निलेश भाटिया, भगवानसिंह राजपूत, बळीराम राजपूत, गोट्टसिंह राजपूत व क्लबचे सदस्य उपस्थित होते.

४२वेळा रक्तदान करणारे प्रशांत घाणेकर यांचा वैजापुरात 'रक्तदाता' दिन औचित्य साधत सत्कार

वैजापूर, दि. १५ (प्रतिनिधी) - आपल्या ३८ वर्षांच्या जीवनात ४२ वेळा रक्तदान करून समाजिक बांधिलकी जपणारे व राष्ट्रीय कर्तव्य पार पाडणारे रक्तदाता प्रशांत घाणेकर यांचा रक्तदाता दिनाचे औचित्य साधत सोमवार (ता.१५) रोजी शालिवाहन पतसंस्था, शाखा वैजापूरच्या वतीने चेअरमन किशोर सिंह

चौहान, सामाजिक कार्यकर्ते व सेवानिवृत्त शिक्षणाधिकारी धोंडीरामसिंह राजपूत यांचा भेट वस्तू, प्रमाणपत्र व गुलाब पुष्प देवून यथोचित सत्कार करण्यात आला. शालिवाहन पतसंस्था शाखा वैजापूर च्या ९ व्या वर्धापन दिन निमित्त आयोजित रक्तदान शिबिरात ४२ वेळा श्री घाणेकर यांनी रक्तदान केले.

शिक्षणाचे महत्त्व तळा-गळातील घटकांपर्यंत पोहचवावे: म्हणून भिडेवाडा पहिली मुलींची शाळा व विद्ये विना मती गेली संदेश देणारा- विचारांचा रथ वैजापूरात

वैजापूर, दि. १५ (प्रतिनिधी) - वर्ष १८४८ साली पुण्यातील भिडेवाडा येथे पहिली मुलींची शाळा सुरू झाली, या घटनेला १७८ वर्षे होत आहेत व थोर समाज सुधारक महात्मा जोतिबा फुले यांच्या द्विशताब्दी जन्म वर्ष निमित्त तसेच त्यांनी दिलेल्या शिक्षणाचे तत्त्व 'विद्ये विना मती गेली, मती विना --' याबाबत शिक्षणाचे महत्त्व राज्यातील तळा-गळातील घटकांपर्यंत पोहचवावे यासाठी शाळेची प्रतिकृती, तसेच विद्ये विनाचे लेखन, महात्मा फुले व सावित्रीबाई फुले पुतळा, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळा व राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज पुतळा असलेला रथ रविवार (ता-१४) रोजी वैजापूर शहरात येताच शिव-फुले-शाहू-आंबेडकर महोत्सव विचार मंचाच्या वतीने जोरदार स्वागत करण्यात आले.

सम्राट लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांच्या पुतळ्याला अभिवादन करण्यात आले. तसेच महात्मा जोतिबा फुले, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर, हिंदवी स्वराज्य संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराज व साहित्य

सर्वश्री आबासाहेब जेजुरकर, जगन यांच्या पुतळ्याला अभिवादन करण्यात आले. तसेच महात्मा जोतिबा फुले, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर, हिंदवी स्वराज्य संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराज व साहित्य

झाले. तेंव्हा त्यांच्या स्वागत प्रित्यर्थ काशिनाथदादा गायकवाड, स्वप्नील जेजुरकर, शिव-फुले, शाहू-आंबेडकर विचार मंचचे सर्वश्री जगन गायकवाड, आबासाहेब जेजुरकर, दिलीप अनर्थ, बाबासाहेब गायकवाड, अशोक देवकर, धोंडीरामसिंह राजपूत, बाबासाहेब गायकवाड यांनी निरोप दिला. रथाचे वैजापूरात पैठणहून आगमन झाले. तेंव्हा त्यांच्या स्वागत प्रित्यर्थ काशिनाथदादा गायकवाड, स्वप्नील जेजुरकर, शिव-फुले, शाहू-आंबेडकर विचार मंचचे सर्वश्री जगन गायकवाड, आबासाहेब जेजुरकर, दिलीप अनर्थ, बाबासाहेब गायकवाड, अशोक देवकर, रतीलाल गायकवाड, माजी नगरसेविका श्रीमती गायकवाड, प्रमोद पठारे, विलास म्हसके आबा-साहेब कसबे, जीवन पठारे, दर्शन गायकवाड, ठाकूर धोंडीरामसिंह राजपूत, विनोद गायकवाड, यांच्यासह शहरातील नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. या रथ परिक्रमेचे आयोजन अखिल भारतीय समता परिषदेच्याद्वारे करण्यात आलेले आहे. जगन गायकवाड, अशोक देवकर. दर्शन गायकवाड यांनी परिश्रम घेतले.

बॉक्स ऑफिसवर धुमाकूळ घालणाऱ्या 'राजा शिवाजी' ची बॉक्स ऑफिसवर किती कमाई झाली ?

मराठी चित्रपटसृष्टीत सध्या धमाकेदार चित्रपटांची मेजवानी एकामागोमाग एक पहायला मिळत आहे. 'राजा शिवाजी' हा चित्रपट देखील त्या मेजवानीतलाच एक महत्त्वाचा पैकीच एक. 'राजा शिवाजी' या चित्रपटाने बॉक्स ऑफिसवर जबरदस्त कामगिरी करत मोठे यश मिळवले आहे. अभिनेता-दिग्दर्शक रितेश देशमुखच्या या ऐतिहासिक चित्रपटाने केवळ प्रेक्षकांची मने जिंकली नाहीत, तर कमाईच्या बाबतीतही अनेक मोठे विक्रम मोडीत काढले आहे.

रुपयांची ओपनिंग केली. आणि इथेच पहिला रेकॉर्डही तोडला कारण मराठी चित्रपटांच्या इतिहासातील ही सर्वात मोठी ओपनिंग ठरली गेली. त्यानंतरही चित्रपटाची कमाई सातत्याने सुरूच राहिली. उत्तम कथा, प्रभावी अभिनय, भव्य सेट आणि जोडीला भन्नाट संगीतामुळे प्रेक्षकांनी चित्रपटाला मोठी पसंती दिली.

बॉक्स ऑफिस कलेक्शन १२९.७ कोटी रुपये संपूर्ण थिएटर रनमध्ये 'राजा शिवाजी'ने भारतात १०५.६८ कोटी रुपयांचे नेट कलेक्शन केले. तर भारतातील ग्रॉस कमाई १२४.७ कोटी रुपयांपर्यंत पोहोचली. परदेशातूनही चित्रपटाने ५ कोटी रुपयांची कमाई केली. त्यामुळे चित्रपटाचे एकूण जगतिक बॉक्स ऑफिस कलेक्शन १२९.७ कोटी रुपयांवर जाऊन पोहोचले. कमाईच्या तुलनेत पाहता, ७५ कोटी रुपयांच्या बजेटवर चित्रपटाने ३०.६८ कोटी रुपयांचा नफा कमावला आहे. म्हणजेच गुंतवणूकीवर सुमारे ४०.९ टक्के परतावा मिळाला आहे. त्यामुळे बॉक्स ऑफिसवर 'राजा शिवाजी' हा यशस्वी झाला आहे.

पिंपरी चिंचवड मनपा शाळेतील विद्यार्थ्यांचे स्वागत उत्साहात

पुणे, दि. १५ (प्रतिनिधी) - पिंपळे सौदागर येथील पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेच्या प्राथमिक शाळा क्रमांक ५१ मध्ये पहिल्या दिवशी विद्यार्थ्यांचे उत्साहात स्वागत करण्यात आले. सोमवार दि. १५ रोजी शाळेच्या वतीने मुख्याध्यापिका सुरेखा जोशी यांच्या मार्गदर्शनाखाली पहिल्यांदा शाळेत दाखल झालेल्या विद्यार्थ्यांच्या पावलांचे गुलाबाच्या पाकळ्यांच्या पार्श्वभूमीवर कुंकुवाच्या पाण्यात बुडवून उसे घेण्यात आले. यावेळी विद्यार्थ्यांच्या स्वागतासाठी प्रभागातील राष्ट्रवादीचे नगरसेवक विठ्ठल नाना काटे, भाजपाच्या नगरसेविका, डॉ. कुंदा भिसे, अनिता काटे तसेच सामाजिक कार्यकर्ते संजय भिसे यांना निमंत्रित करण्यात आले होते. पाहुण्यांच्या हस्ते विद्यार्थ्यांचे

स्वागत करण्यात आले. विशेष म्हणजे शाळेच्या पहिल्याच दिवशी मुलांना पुस्तके आणि गणवेशाचेही वाटप करण्यात आले. पोषण आहारात लापशी देण्यात आली. शाळेच्या परिसरात पर्यावरणाच्या दृष्टीने वृक्षारोपणही करण्यात आले. यावेळी झालेल्या कार्यक्रमाचे सुत्रसंचलन हनुमंत माने यांनी केले. श्यामल दौंडकर यांनी आभार मानले. शाळेत विद्यार्थ्यांची संख्या चारशेच्यावर असून गेल्या सात - आठ वर्षांपासून दरवर्षी विद्यार्थ्यांचे पहिल्या दिवशी स्वागत करण्यात येत असून त्यासाठी सर्व शिक्षकवृंदांचे सहकार्य मिळत असल्याची माहिती मुख्याध्यापिका सुरेखा जोशी यांनी दिली.

गुण हे यशाचे एक मापदंड, व्यक्तिमत्त्व विकास हीच खरी यशाची गुरुकिल्ली - प्रवीण बागडे

नागपूर, दि. १५ (प्रतिनिधी) - अखिल भारतीय सर्वधर्म समाज पार्टीच्या वतीने दहावी व बारावी परीक्षेत गुणवत्ता यादीत स्थान मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा सत्कार व शैक्षणिक मार्गदर्शन कार्यक्रम रविवारी गुहनिर्माण सोसायटी, बजरंग नगर येथे उत्साहात संपन्न झाला. या कार्यक्रमास विविध क्षेत्रातील मान्यवर, पालक, शिक्षक आणि विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी पक्षाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष डॉ. अब्दुल वहीद पटेल होते. प्रमुख अतिथी व मार्गदर्शक म्हणून डॉ. अब्दुल बारी व कवी तन्हा नागपुरी उपस्थित होते. विशेष अतिथी म्हणून प्रशासकीय अधिकारी व सामाजिक विचारवंत प्रवीण बागडे, ज्येष्ठ साहित्यिक प्रभाकर सोमकुवर तसेच आयु. अशोककुमार डोहारे उपस्थित होते. मान्यवरांच्या हस्ते गुणवंत विद्यार्थ्यांना सन्मानचिन्ह, पुष्पगुच्छ व प्रशस्तीपत्र देऊन गौरविण्यात आले.

यशाची गुरुकिल्ली आहे. विद्यार्थ्यांनी मोठी स्वप्ने पाहून ती पूर्ण करण्यासाठी जिद्द, परिश्रम आणि सकारात्मक दृष्टिकोन जोपासावा, असे आवाहन त्यांनी केले. डॉ. अब्दुल बारी यांनी सर्वधर्म समाज, सामाजिक सलोखा आणि शिक्षणाच्या माध्यमातून समाज प्रबोधनाचे महत्त्व अधोरेखित केले. विद्यार्थ्यांच्या यशामागील पालक व शिक्षकांचे मोलाचे योगदान असल्याचे त्यांनी नमूद केले. कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांनी आपल्या यशोगाथा मांडल्या. उपस्थित पालकांनी अशा

प्रेरणादायी उपक्रमांचे स्वागत करत विद्यार्थ्यांसाठी मार्गदर्शनपर कार्यक्रमांचे सातत्याने आयोजन करण्याची अपेक्षा व्यक्त केली. याप्रसंगी व्यासपीठावर महिपाल मेश्राम, किरण गायकवाड, बबला पाटील, भरत पानतवाणे, विनीत चौरासिया व चंद्रभानु चकोले प्रामुख्याने उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन व आभार प्रदर्शन आयोजकांनी केले. विद्यार्थ्यांचा उत्साह आणि मान्यवरांच्या प्रेरणादायी मार्गदर्शनामुळे कार्यक्रमास संस्मरणीय ठरला.

छत्रपती संभाजीनगरात उणातेचा कडाका

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १५ (प्रतिनिधी) - शहरासह जिल्ह्यात आज हवामान प्रामुख्याने उष्ण व कोरडे राहण्याचा अंदाज हवामान विभागाने व्यक्त केला आहे. कमाल तापमान ४० ते ४१ अंश सेल्सिअसपर्यंत पोहोचण्याची शक्यता असून नागरिकांनी दुपारच्या वेळेत विशेष काळजी घेण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. हवामान खात्याच्या अंदाजानुसार, किमान तापमान सुमारे २५ अंश सेल्सिअस राहणार आहे. दुपारच्या वेळी उणातेची लाट (हीट वेव्ह) जाणवण्याची शक्यता असल्याने शक्यतो थेट सूर्यप्रकाशात जाणे टाळावे, पुरेसे पाणी प्यावे तसेच वृद्ध, लहान मुले आणि आजारी व्यक्तींनी विशेष खबरदारी घ्यावी, असे तज्ज्ञांनी सांगितले आहे.

सोमवार खेरीज दररोज प्रसिद्ध होणारे दैनिक लोकविजय (आरएनआय रजि. नं. ११४२१/६९) हे पत्रक मुद्रक, प्रकाशक श्री. राजेंद्र पांडुरंग रांजणीकर यांनी सोलापूर तुरुंगभारत मिडिया लिमिटेड, रेल्वेस्टेशन एमआयडीसी स्टेशनरोड ऑरेंजबाद येथे छापून दैनिक लोकविजय कार्यालय, ३, चेतानगर, (माणिक आर्केडच्या पाठीमागे,) ऑरेंजबाद येथे प्रसिद्ध केले.

'रात्री जेवायला काय करू?' - जगातील सर्वात अवघड आणि न सुटलेलं कोडं!

'ब्रह्मांड कसं तयार झालं?', 'आधी कॉंबीडी आली की अंडं?' किंवा 'कटपाने बाहुबलीला का मारलं?'... या सगळ्या प्रश्नांची उत्तरं विज्ञान आणि गुगल शोधून काढेल हो. पण गेल्या काही हजार वर्षांत मानवजातीला एका अत्यंत गहन, क्लिष्ट आणि गूढ प्रश्नाचं उत्तर शोधता आलेलं नाही. तो प्रश्न म्हणजे - 'रात्री जेवायला काय करू?' हा प्रश्न नसून एक 'कौटुंबिक ब्रह्मस्त्र' आहे, जे रोज संध्याकाळी ६ ते ७ च्या दरम्यान प्रत्येक घरातील गृहिणीच्या डोक्यात डगलं जातं. दिवसभराची सगळी कामं आटोपून गृहिणी जरा कुठे सोप्यावर टेकते, तोच तिच्या डोक्यात एक धोक्याची घंटा वाजते. फ्रिज उघडून नुसतं पाहिलं जातं (जणू काही फ्रिज स्वतःहून भाजी चिरून देणार आहे!). पण समोर दिसतात फक्त अर्धा टोमॅटो, दोन सुकलेल्या मिरच्या आणि कालच्या भाजीचं उरलेलं कढण. आणि मग

सुरू होतो, घरातल्या सदस्यांशी संवादाचा (वादाचा) ऐतिहासिक सोहळा! जेव्हा गृहिणी अत्यंत आशेने घरातल्यांना विचारते, 'आज रात्री जेवायला काय करू ग बाई?', तेव्हा मिळणारी उत्तरं ही मराठी साहित्यातील उत्कृष्ट विनोदी नमुने ठरतील. पतीरायांचे उत्तर असते, 'काहीही कर, मला चालतं!' (टीप: हा जगातला सगळ्यात मोठा सापळा आहे. 'काहीही' मध्ये जर तुम्ही मेथीची भाजी केली, तर लगेच तोंड वाकडं होतंय 'अरेरे, रात्री मेथी कोण खातं?'). मुलांचे उत्तर ठरलेले असते, 'मम्मी, काहीतरी चमचमीत कर ना!' (चमचमीत म्हणजे काय? रोज रात्री पिझ्झा-बर्गर किंवा पनीर टिक्का बनवायला घर काय हॉटेल आहे?). त्यात सासूबाईंचे आपले वेगळेच सांगणे असते, 'बघ बाई, तुझ्या आवडीचं कर, मला फक्त तेल-मसाला नसलेलं, मऊ आणि पचायला हलकं काहीतरी दे!' . थोडक्यात काय, तर पूर्ण स्वातंत्र्य

देऊनही कोणालाच काही सुचत नसतं, पण शेवटी सगळी जबाबदारी मात्र बिचाऱ्या गृहिणीवरच येऊन पडते. जेव्हा घरातून काहीच उत्तर मिळत नाही, तेव्हा गृहिणी 'यूट्यूब'चा आधार घेते. तिथे सर्च केलं जातं: '१० मिनिटांत बनवा रात्रीचा सोपा डिश'. पण तो व्हिडिओ सुरू झाला की समजते, त्या सोप्या डिशासाठी शेकडो गोष्टी लागतातय अजोर्कोडो, ऑलिव्ह ऑईल, चिली फ्लेक्स आणि माहित नाही कुठलं कुठलं चीज! शेवटी गृहिणी वैतागून फोन बंद करते आणि आपल्या नेहमीच्या 'कढई'कडे वळते. सर्व विचारमंथन, वादविवाद आणि नकारांचे टप्पे पार पडल्यावर, रात्री ८:३० वाजता गृहिणी स्वतःच्या हुकूमशाही अधिकाराचा वापर करते. जगातल्या ९०% घरांमध्ये रात्रीच्या जेवणाचा शेवट याच तीन हुकमी पर्यायांपैकी एकाने होतो: १. वरण-भात अननबटाट्याची कापं: हा जगातला

सर्वात सुरक्षित, सोपा आणि सगळ्यांचा आवडता मेन्सू. २. खिचडी-पापड-लोगचं: जेव्हा गृहिणी पूर्णपणे थकलेली असते, तेव्हा 'खिचडी सम्राट' प्रकट होतो. ३. पिठलं-भाकरी किंवा पोळी: काही सुचत नसेल तर बेसन झिंदाबाद! रोज रात्री जेवणाचे ताट समोर आल्यावर सुटकेचा धास टाकणारे घरचे लोक तूट होऊन जेवतात. पण त्यांना काय टाऊक, हे जेवण बनवण्यामागचं 'लॉजिस्टिक', 'प्लॅनिंग' आणि मानसिक कसरत इझोच्या उपग्रह सोडण्यापेक्षा कमी नव्हती! रात्रीचं जेवण संपतं, भांडी घासून होतात. गृहिणी सुखाची पाठ टेकते... आणि डोळे मिटता मिटता अचानक तिच्या डोक्यात पुढचा विचार वीज चमकल्यासारखा येतोय 'उद्या सकाळी डब्याला काय करू??' आणि हे चक्र असं चं अखंड चालत राहतं!

सोमवार खेरीज दररोज प्रसिद्ध होणारे दैनिक लोकविजय (आरएनआय रजि. नं. ११४२१/६९) हे पत्रक मुद्रक, प्रकाशक श्री. राजेंद्र पांडुरंग रांजणीकर यांनी सोलापूर तुरुंगभारत मिडिया लिमिटेड, रेल्वेस्टेशन एमआयडीसी स्टेशनरोड ऑरेंजबाद येथे छापून दैनिक लोकविजय कार्यालय, ३, चेतानगर, (माणिक आर्केडच्या पाठीमागे,) ऑरेंजबाद येथे प्रसिद्ध केले.

: संपादक : राजेंद्र पांडुरंग रांजणीकर
 मो. ९३२५२९९०९, ९९९८०६६३९५
 e-mail: lokvijay2000@yahoo.co.in

या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या, फीचर, लेख, कथा यांच्या मताशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. बातम्या व इतर मजकूरबादल काही वाद निर्माण झाल्यास त्याची सर्व जबाबदारी संबंधित वार्ताहर, प्रतिनिधी, उपसंपादक, वृत्तसंपादक, यांची राहिल. संपादक, मालक, प्रकाशक, मुद्रक त्याला जबाबदार राहणार नाहीत. (औरंगाबाद न्यायक्षेत्र)

खासदार डॉ. कल्याण काळे यांच्या नेतृत्वाखाली शेतकऱ्यांचा एल्गार

केंब्रिज चौकात काँग्रेसचे रास्ता रोको आंदोलन

छत्रपती संभाजीनगर (प्रतिनिधी)- शेतकऱ्यांना रासायनिक खत खरेदीसाठी वापरण्यात येणाऱ्या मोबाईल आधारित बुकिंग प्रणालीमुळे होत असलेल्या गंभीर गैरसोयीविरोधात खासदार डॉ. कल्याण काळे यांच्या नेतृत्वाखाली आज सोमवार, दि. १५ जून २०२६ रोजी सकाळी १०.०० वाजता केंब्रिज चौक, जालना रोड, चिकलठाणा येथे भव्य रास्ता रोको आंदोलन करण्यात आले. जिल्हा काँग्रेस कमिटी, छत्रपती संभाजीनगर यांच्या वतीने आयोजित या आंदोलनात जिल्हाभरातील शेतकरी मोठ्या संख्येने सहभागी झाले होते.

आंदोलनादरम्यान जालना रोडवरील वाहनकूक काही काळ टप्पे झाली होती. 'खतासाठी हेलपाटे बंद करा', 'शेतकऱ्यांना न्याय द्या', 'वेळेत खत द्या' अशा घोषणांनी परिसर दणाणून गेला होता. शासनाच्या नव्या प्रणालीमुळे शेतकऱ्यांना वारंवार कृषी सेवा केंद्रांवर जावे लागत असून बुकिंग प्रक्रिया, सर्व्हर समस्या आणि वितरणातील तांत्रिक अडचणीमुळे शेतकरी त्रस्त झाल्याची भावना आंदोलनकर्त्यांनी व्यक्त केली.

यावेळी बोलताना खासदार डॉ. कल्याण काळे म्हणाले की, 'शेतकरी आधीच नैसर्गिक संकट, वाढता उत्पादन खर्च आणि आर्थिक अडचणींचा सामना करीत आहे. अशा परिस्थितीत खतासारख्या अत्यावश्यक कृषी निविडेसाठी त्याला तासन्तास प्रतीक्षा करावी लागणे, वारंवार फेऱ्या माराव्या लागणे आणि वेळेत खत मिळेल की नाही याची चिंता करावी लागणे हे अत्यंत दुर्दैवी आहे. शेतकऱ्यांच्या हितासाठी सुरु केलेली कोणतीही व्यवस्था शेतकऱ्यांच्या अडचणी वाढविणारी ठरता कामा नये.' त्यांनी पुढे सांगितले की, खरीप हंगामाच्या तोंडावर शेतकऱ्यांना वेळेत रासायनिक खते उपलब्ध होणे अत्यंत आवश्यक आहे. त्यामुळे शासनाने सदर मोबाईल आधारित बुकिंग प्रणालीचा तातडीने फेरबिचार करून शेतकऱ्यांना होणारी गैरसोय दूर करावी. आवश्यक सुधारणा होईपर्यंत पूर्वीप्रमाणे सुलभ व सुरळीत खत वितरण व्यवस्था सुरु ठेवावी, अशी मागणी त्यांनी केली. या आंदोलनास महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस सेवादल, जे प्रेक्षाध्यक्ष विलास बापू औताडे, जिल्हा काँग्रेस कमिटीचे जिल्हाध्यक्ष किरण पाटील डोंगणावकर, शहर काँग्रेस कमिटीचे शहराध्यक्ष अॅ ड. सय्यद अक्रम जगन्नाथ काळे, विश्वास औताडे, भाऊसाहेब जगताप, श्रीमंत उकिर्से, अशोक नाबदे, अतिश पितळे, गौरव जैस्वाल, फुलंब्री तालुका काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष संतोष मेटे, ताल काध्यक्ष सुर्यकांत गरड, संतोष शेजुळ, कल्याण चव्हाण, जगदीश डवले, अमोल काकडे, जमील शेख, नंदकिशोर काकडे, मुसा पटेल, पंचायत समिती सदस्य विठ्ठल कोरेडे, गजानन मते, दत्तु काका टोंबरे, शिवाजी ढाकणे, ज्ञानेश्वर पठाडे, सावता गाडेकर, सुरेश शिंदे, डॉ.जम्बार खान, यांच्यासह विविध पदाधिकारी व शेतकरी बांधव मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. 'शेतकऱ्यांना वेळेत आणि पुरेशा प्रमाणात रासायनिक खते उपलब्ध होणे हा त्यांचा मूलभूत हक्क असून, शेतकऱ्यांच्या अडचणी वाढविणारी कोणतीही व्यवस्था स्वीकारली जाणार नाही,' असा इशाराही आंदोलनकर्त्यांनी यावेळी दिला. शेतकऱ्यांच्या न्याय्य हक्कांसाठी संघर्ष करण्याची भूमिका कायम राहिल आणि शेतकऱ्यांना न्याय मिळेपर्यंत लढा सुरूच राहिल, असा निर्धार यावेळी आंदोलनकर्त्यांनी व्यक्त केला.

रथातून विद्यार्थ्यांचे शाळेत आगमन; मनपा शाळांचा प्रवेशोत्सव उत्साहात

छत्रपती संभाजीनगर दि.१५ (प्रतिनिधी)- छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिका केंद्रीय प्राथमिक व माध्यमिक विद्यालय, नारेगाव (मराठी व उर्दू) येथे सन २०२६-२७ शैक्षणिक वर्षाच्या प्रारंभानिमित्त शहरस्तरीय शाळा प्रवेशोत्सव उत्साहपूर्ण वातावरणात साजरा करण्यात आला. विशेष म्हणजे, विद्यार्थ्यांचे सजविलेल्या रथातून शाळेत आगमन झाल्याने कार्यक्रमाला अनेक स्वरूप प्राप्त झाले.

या कार्यक्रमास महाराष्ट्र राज्याचे इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री श्री अतुल सावे, महापौर समीर राजुरकर, नगरसेवक मतीन पटेल, गोकुळ मलके, काकासाहेब काकडे, सिद्धार्थ साठवे, मनपा आयुक्त अमोल येडगे, उपायुक्त अंकुश पांढरे, पंचायत समिती सभापती कल्याण गायकवाड, कार्यक्रम अधिकारी ज्ञानदेव सांगळे, शिक्षणाधिकारी भारत तीनगोटे यांच्यासह विविध पदाधिकारी, शिक्षक, पालक व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

कार्यक्रमाची सुरुवात क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या प्रतिमेचे पूजन करून करण्यात आली. प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते इयत्ता पहिलीत प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचे पुष्प, चॉकलेट देऊन स्वागत करण्यात आले. तसेच नवीन गणवेश व पाठ्यपुस्तकांचे वितरण करण्यात आले. मंत्री अतुल सावे यांनी विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा देताना सांगितले की, 'पूर्वी विद्यार्थी शाळेत जाताना रडत असत; मात्र आज शाळेत येण्याबाबत त्यांच्या उत्साह आहे. पहिल्याच दिवशी गणवेश, पुस्तके आणि विविध सुविधा मिळत असल्याने विद्यार्थ्यांचा आनंद द्विगुणित झाला आहे.' त्यांनी शाळेच्या मैदानाच्या विकासासाठी आमदार निधीतून ५० लाख रुपयांची मदत जाहीर केली. तसेच 'अन्नमृत' योजनेअंतर्गत विद्यार्थ्यांना स्वच्छ, पौष्टिक व सांत्त्विक भोजन उपलब्ध करून दिले जात असल्याचे सांगितले. महापौर समीर राजुरकर यांनी शाळेसाठी शुद्ध पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था तातडीने करण्यात येईल तसेच संरक्षण भिंतीचे काम पुढील दोन महिन्यांत पूर्ण करण्यात येईल, असे स्पष्ट केले.

पालकांना संवोधित करताना त्यांनी मुलांमध्ये स्वच्छतेच्या सवयी, कचरा न टाकणे, सार्वजनिक ठिकाणी न थुकणे आणि चांगला नागरिक बनण्याचे संस्कार रुजविण्याचे आवाहन केले. पहिली ते दहावीपर्यंतच्या सर्व विद्यार्थ्यांना त्यांनी शुभेच्छा दिल्या. यावेळी बोलताना आयुक्त येडगे यांनी शिक्षकांच्या कार्याचे कौतुक करत विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासावर भर देण्याचे आवाहन केले. 'एकही मूल शिक्षणापासून वंचित राहू नये. पहिले पासून दहावीपर्यंत प्रत्येक विद्यार्थ्यांकडे विशेष लक्ष द्यावे. दहावीचा निकाल शंभर टक्के लागण्यासाठी प्रयत्न करावेत. दहावीनंतरही विद्यार्थ्यांशी संपर्क ठेवून त्यांना चांगल्या महाविद्यालयांमध्ये प्रवेशासाठी मार्गदर्शन करावे,' असे ते म्हणाले. सुमारे चार हजारांहून अधिक विद्यार्थी शिक्षण घेत असलेल्या या शाळेतील मूलभूत सुविधांबाबतही त्यांनी महत्त्वपूर्ण घोषणा केल्या. मनपा केंद्रीय शाळेच्या मुख्याध्यापिका तिलोत्तमा मापारी यांनी प्रास्ताविक केले. उर्दू शाळेचे मुख्याध्यापक जुबेर शेख यांनी आभार प्रदर्शन केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन अनिता पाटील व फरोजखान पट्टण यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी शाळेतील सर्व शिक्षक, बालताई, सेवक तसेच पालकांनी सक्रिय सहभाग नोंदविला.

शाळेच्या पहिल्या दिवशी विद्यार्थ्यांचे उत्साहात स्वागत गणवेश, पाठ्यपुस्तकांचे वाटप

छत्रपती संभाजीनगर दि.१५ (प्रतिनिधी)- आज १५ जून रोजी नवीन शैक्षणिक वर्षाची सुरुवात झाली आहे. या निमित्त आयुक्त अमोल येडगे यांच्या आदेशानुसार सर्व मनपा शाळेत प्रवेशोत्सवाची ज्यस्त तयारी करण्यात आली होती.

या अनुषंगाने बनेवाडी महानगरपालिका केंद्रीय प्राथमिक व माध्यमिक विद्यालय येथे नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या पहिल्याच दिवशी विद्यार्थ्यांचे उत्साहपूर्ण वातावरणात स्वागत करण्यात आले. यावेळी स्थायी समिती सभापती श्री. अनिल मकरिये यांच्या हस्ते विद्यार्थ्यांना शाळेत गणवेश व पाठ्यपुस्तकांचे वाटप करण्यात आले. नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या प्रारंभी विद्यार्थ्यांमध्ये आनंदाचे वातावरण निर्माण झाले होते. यावेळी बोलताना अनिल मकरिये यांनी, 'माझ्या तर्फे शाळेतील सर्व विद्यार्थ्यांना नवीन वस्त्रा व बॅग देऊन शाळेचे वाटप करण्यात येणार आहे,' अशी घोषणा केली. कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांना नवीन शैक्षणिक वर्षासाठी शुभेच्छा देण्यात आल्या. शिक्षण, संस्कार आणि गुणवत्तापूर्ण जडणघडणीच्या माध्यमातून विद्यार्थी

यशाच्या शिखरावर पोहोचवित, अशी अपेक्षा व्यक्त करण्यात आली. यावेळी शहर अभियंता संजय कोबडे, मुख्याध्यापक डॉ. संपत इधारे, शिक्षक, पालक यांनी उपस्थिती होती. शाळेच्या पहिल्या दिवशी झालेल्या या उपक्रमामुळे विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांमध्ये उत्साहाचे वातावरण पाहायला मिळाले. नवीन शैक्षणिक वर्षाची आनंददायी सुरुवात करत विद्यार्थ्यांच्या उज्ज्वल भविष्यासाठी शुभेच्छा देण्यात आल्या.

पडेगाव येथील पोलिस कॉलनीत Greenfield International Pre-School चे भव्य उद्घाटन

छत्रपती संभाजीनगर दि.१५ (प्रतिनिधी)- पडेगाव येथील पोलिस कॉलनीत परिसरात Greenfield International Pre-School च्या नव्या शैक्षणिक केंद्राचे उद्घाटन व लोकार्पण सोहळा स्थायी समिती सभापती अनिल मकरिये यांच्या हस्ते उत्साहपूर्ण वातावरणात संपन्न झाला.

शैक्षणिक केंद्र परिसरातील विद्यार्थ्यांसाठी नवी दिशा आणि संधी निर्माण करणारे ठरेल, असा विश्वास व्यक्त करण्यात आला.

यावेळी उपस्थित मान्यवरांनी प्री-स्कूलमधील आधुनिक सुविधा, गुणवत्तापूर्ण शिक्षण पद्धती तसेच बाल कांच्या सर्वांगीण विकासासाठी राबविण्यात येणाऱ्या विविध उपक्रमांचे कौतुक केले. आधुनिक शिक्षणासोबत संस्कारांची जोड देणारे हे

कार्यक्रमादरम्यान संस्थेच्या पदाधिकारी व व्यवस्थापन मंडळाचे अभिनंदन करण्यात आले. तसेच संस्थेच्या उज्ज्वल भविष्यासाठी आणि यशस्वी वाटचालीसाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा देण्यात आल्या. यावेळी मां. नगरसेविका श्रीमती कीर्ती शिंदे, संचालक सम्राट घारे, अध्यक्ष शर्मिष्ठा घारे, मुख्याध्यापक माधुरी आर्या, शिक्षिका आम्रपाली टोंबरे आदींची उपस्थिती होती. या उद्घाटन सोहळ्यामुळे पडेगाव परिसरातील पालक व

विद्यार्थ्यांमध्ये उत्साहाचे वातावरण निर्माण झाले असून, पूर्ण-प्राथमिक शिक्षणाची नवी दालने खुली झाली आहेत. Greenfield International Pre-School च्या माध्यमातून बालकांच्या शैक्षणिक, बौद्धिक आणि सामाजिक विकासासाठी निश्चितच नवी चालना मिळणार असल्याचा आशावाद यावेळी व्यक्त करण्यात आला.

उन्नती सोशल फाउंडेशनच्या वतीने ज्येष्ठाना एन.सी.एम.सी. कार्डचे वितरण

पुणे दि.१५ (प्रतिनिधी)- शासनाच्या जनकल्याण योजनेअंतर्गत राज्य परिवहन महामंडळाच्यावृत्त वतीने नॅशनल कॉमन मोबिलिटी कार्डचा ज्येष्ठ नागरिकांनी लाभ घेऊन उर्वरित आयुष्यात आवडेल त्या ठिकाणी प्रवास करून जीवनाचा परिपूर्ण आनंद घ्यावा असे प्रतियादन भाजपा पिंपरी चिंचवडचे शहराध्यक्ष तथा नगरसेवक शत्रुघ्न बापू काटे यांनी केले. पिंपळे सौदागर येथील उन्नती सोशल फाउंडेशनच्या वतीने आयोजित ज्येष्ठ नागरिकांसाठी सवलतीच्या दरातील एन.सी.एम.सी. कार्ड वाटप समारंभाने ते बोलत होते. रविवार दि. १४ रोजी सायंकाळी आयोजित करण्यात आलेल्या या कार्यक्रमास सामाजिक कार्यकर्ते विजयसेठ जगताप, भाजपा नगरसेविका डॉ. कृंदा भिसे, नगरसेविका अनिता काटे तसेच जयनाथ काटे, शारदा मुंडे, कॅलास कुंजीर, परिसरातील ज्येष्ठ नागरिक संघटनांचे अध्यक्ष डॉ. सुभाषचंद्र पवार, अशोक वारकर, विलास नगरकर, रामभाऊ साठुंके, संत ज्ञानेश्वर ब्राह्मण संस्थेचे

अध्यक्ष विलास जोशी, दिग्दर्शक हास्य योगा कलबचे अध्यक्ष दिगंबर राजगुरे, उन्नती सल्ला मंचच्या उपाध्यक्षा डॉ. रश्मी मोरे, ए. ए. नाईकाडे, मैत्रेयी जोग, भारती न्यायाधीश हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. उन्नती सोशल फाउंडेशनच्या वतीने पिंपळे सौदागर येथील एक हजार ज्येष्ठ नागरिकांना मोफत स्वरूपात एन. सी. एम. सी. या कार्डचा लाभ मिळवून देण्याचे उद्दिष्ट असून आतापर्यंत ९५६ ज्येष्ठाना

शिवाजीनगर भुयारी मार्गात जड वाहनांना प्रतिबंध; नियमभंग करणाऱ्यांवर दंडात्मक कारवाई

छत्रपती संभाजीनगर दि. १५ (प्रतिनिधी)- शिवाजीनगर भुयारी मार्ग येथे जड वाहनांना प्रवेशबंदी असतानाही अनेकदा जड वाहने या मार्गातून नेली जात होती. त्यामुळे भुयारी मार्गात वाहतूक कोडी निर्माण होऊन नागरिकांना मोठ्या प्रमाणात गैरसोयीचा सामना करावा लागत होता. या बाबीची गांभीर्याने दखल घेत सार्वजनिक बांधकाम विभागातर्फे शिवाजीनगर भुयारी मार्गाच्या दोन्ही बाजूंना गार्डर बसविण्यात आले आहेत. त्यामुळे जड वाहनांना भुयारी मार्गातून प्रवेश करणे शक्य होणार नाही.

कुणबी जात प्रमाणपत्र: नागरिकांना मार्गदर्शनासाठी हेल्पलाईन

छत्रपती संभाजीनगर दि.१५ (प्रतिनिधी)- मराठाड्यातील मराठा समाजास मराठा कुणबी, कुणबी मराठा, कुणबी जात प्रमाणपत्र देण्याच्या अनुषंगाने निवृत्त न्याययुक्ती सदीप शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्यात आली आहे. तसेच सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य या विभागाच्या शासननिर्णयानुसार हेदराबाद गॅझेटियर मधील नोंदी विचारत घेऊन पात्र व्यक्तींना मराठा-कुणबी, कुणबी मराठा, कुणबी जात प्रमाणपत्र देण्यासाठी कार्यपद्धती विहित करण्यात आली आहे. याबाबत नागरिकांना येणाऱ्या समस्यांबाबत मदत व मार्गदर्शन व्हावे यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालय, छत्रपती संभाजीनगर येथे ०२४०-२९८८०७०७ हा हेल्पलाईन क्रमांक उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. जिल्हातील पात्र नागरिकांनी संबंधित उपविभागीय अधिकारी यांच्या कार्यालयाकडे कुणबी प्रमाणपत्रासाठी आवश्यक कागदपत्रासह अर्ज करावे. त्याबाबत काहीही अडचण असल्यास कार्यालयीन कामकाजाच्या दिवशी वरील हेल्पलाईन क्रमांकावर संपर्क करावा असे आवाहन जिल्हा प्रशासनाने केले आहे.

कलम १६३ अंतर्गत मनाई आदेश

छत्रपती संभाजीनगर दि. १५ (प्रतिनिधी)- काही गट आणि विशेष करून तृतीयपंथी एकट्याने किंवा एकत्रितपणे एकत्र येऊन लग्न, किंवा इतर धार्मिक प्रसंगी किंवा जन्म-मृत्यू इत्यादी ठिकाणी, सणासुदीच्या प्रसंगी किंवा विशिष्ट धार्मिक कार्यात किंवा कुटुंबातील जन्म-मृत्यू प्रसंगी जाऊन पैशांची मागणी करतात. तसेच ट्राॅफिक जंक्शन, रोडवर इ. विविध ठिकाणी फिरत आहेत आणि वाहनचालक आणि इतर जाणाऱ्या प्रवाशांना, नागरिकांना त्रास देऊन पैसे देण्यास भाग पाडत आहेत, याची पोलीस प्रशासनाचे गंभीर दखल घेतली असून अशा प्रकारचे उपद्रव रोखण्यासाठी भारतीय नागरिक सुक्ष्म संहिता २०२३ च्या कलम १६३ अन्वये अन्वये पोलीस आयुक्ताला याच्या कार्यक्षेत्रात येत्या दि.१४ जून ते दि.१२ ऑगस्ट पर्यंत असे कृत्य करण्यास प्रतिबंध करण्याचे आदेश पोलीस आयुक्त प्रवीण पवार यांनी निर्गमित केले आहेत. या आदेशाचे उल्लंघन करणाऱ्या व्यक्ती विरुद्ध भारतीय न्याय संहितेच्या कलम २२३ अन्वये गुन्हे दाखल करून कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल, असेही आदेशात स्पष्ट करण्यात आले आहे.

(पान १ वरून)

अमेरिका-इराण यांच्यात शांतता करार,...

आणि इराण यांच्या शांतता करार झाला आहे. दोन्ही पक्षांनी सर्व मुद्द्यांवर, याशिवाय लेबनॉनमधील लष्करी कारवाई थांबवण्यावर सहबोली दर्शवली. पश्चिम आशियातील संघर्षावर मार्ग काढण्याच्या अमेरिका आणि इराण यांच्यातील कटिबद्धतेसाठी सहकार्य करणाऱ्या इतर देशांचे आभार, असेही शहबाझ शरीफ म्हणाले. जगातील एकूण कच्च्या तेल आणि नैसर्गिक वायूच्या पूर्वज्यापैकी जवळपास २० टक्के भाग याच मार्गावरून जातो. २८ फेब्रुवारी २०२६ रोजी युद्ध सुरु झाल्यानंतर इराणने हा जलमार्ग पूर्णपणे बंद केला होता. एप्रिल २०२६ मध्ये पाकिस्तानमधील शांतता करार अपयशी ठरल्यानंतर अमेरिकेने इराणच्या बंदराना नौदलाने घेरले होते. मार्ग मोकळा झाल्याने आंतरराष्ट्रीय बाजारात कच्च्या तेलाच्या किमती कमी होण्याची दाट शक्यता आहे.

ज्यांना जायचे आहे, त्यांनी...

ठाकरेंनी काढले. दरम्यान याबाबत शिवसेना ठाकरे गटाचे युवा नेते व आमदार आदित्य ठाकरे यांनी पत्रकार परिषद घेत माहिती दिली आहे. ते म्हणाले, मला वाटते की आपण अफवांवर विश्वास ठेऊ नये. उद्धव साहेब आणि मी, आम्ही एक पथ पाळले आहे की जे आमच्यासोबत असतात त्यांच्यावर आम्ही अंधविश्वास ठेवतो. काही काही लोक अंधभक्त असतात, आम्ही अंधविश्वास ठेवणारे लोक आहोत. सगळे खासदार जे काही निवडून आले आहेत २०२४ च्या लोटेमध्ये उद्धव साहेब प्रत्येक मतदारसंघात गेले आहेत. आम्ही असू, पवार साहेब असत आम्ही सगळ्यांनी प्रचार केला होता. लोकांनी मशाल या चिन्हावर निवडून आणले आहे. महत्वाची गोष्ट म्हणजे कालच्या आमच्या बैठकीत आपण पाहिले असले सगळेच लोक तिथे उपस्थित होते, काही ऑनलाईन पद्धतीने उपस्थित होते आणि सगळे सोबत आहेत. तसेच ऑनलाईन येण्यात चुकीचे काय? असा सवालही आदित्य ठाकरे यांनी उपस्थित केला.

विदर्भ वगळता राज्यातील शाळा...

प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळा आता १५ जूनपर्यंत ३० जूनपासून सुरु होतील. विदर्भातील सध्याचे उष्णतामान, विद्यार्थ्यांचे आरोग्य आणि मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाचे निर्देश लक्षात घेऊन शिक्षण विभागाने हा निर्णय घेतला.

शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांनी जिल्हातील सर्व गटशिक्षणाधिकारी आणि शाळा व्यवस्थापनाना याबाबतचे निर्देश जारी केले आहेत.

शासनाच्या परिपत्रकानुसार, राज्यातील सर्व शाळा १५ जूनपासून सुरु होणे अपेक्षित होते. मात्र, अमरावती जिल्हासह संपूर्ण विदर्भातील वाढते उष्णतामान आणि उन्हाळी सुट्ट्यांचा कालावधी यामुळे या भागातील शाळा उशीरा सुरु करण्याची मागणी पुढे आली होती. या मागणीच्या अनुषंगाने काही शिक्षक संघटनांनी मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठात याचिका दाखल केली होती.

मंत्री गिरीश महाजनांच्या मध्यस्थीने...

निर्णय होऊ शकतो. यासाठी चर्चा करावी लागेल असे महाजन म्हणाले. सरकार शेतकऱ्यांसाठी सकारात्मक आहे. शेतकऱ्यांचे ज्यावेळी नुकसान झाले त्यावेळी सरकारनं चांगली मदत केली असल्याचे महाजन म्हणाले. कर्जमाफीमुळे सुधारणा झाली पाहिजे, असे वाटत असेल तर आपण चर्चा करू. २२ तारखेच्या आत यामध्ये बैठक घेऊ असे मुख्यमंत्र्यांनी सांगितल्याचे महाजन म्हणाले. मुख्यमंत्री जो निर्णय घेतील तो आपल्याला मान्य असेल असे महाजन म्हणाले.

महात्मा फुले यांच्या नावाने २०१९ मध्ये जी कर्जमाफी झाली, त्या योजनेमध्ये शेतकऱ्यांनी लाभ घेतला, त्या शेतकऱ्यांना आताच्या या योजनेमध्ये लाभ मिळू शकतो. या सर्व शेतकऱ्यांना दोन लाखांपर्यंतचा लाभ झाला पाहिजे. रेग्यूलर कर्ज भरणाऱ्या शेतकऱ्यांना ५० हजार रुपये देण्यात येणार आहे, पण यामध्ये वाढ करावी अशी मागणी रोहित पवारांनी केली.

या योजनेतील अटीमुळे अनेक शेतकऱ्यांवर अन्याय होतोय, त्यामुळे या योजनेतील अटी काढायत असे रोहित पवार म्हणाले. सरकारकडे चर्चेसाठी जाताना स्वाभिमान शेतकरी संघटनेचे प्रमुख राजू शेटी, रविकांत तुपकर, किसान संघचे डॉ. अजित नवले, शेकापचे जयंत पाटील, शशिकांत शिंदे, हर्षवर्धन सपकाळे हे सर्वजण येतील असे रोहित पवार म्हणाले. सरकारला विनंती आहे की, येणारं वर्ष कठीण आहे यंदा पाऊस कमी पडणार आहे. शेतात काही पिकणार नाही. पिके जळून जाण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे कर्जमाफी योजना अटीशिवाय लागू करणं गरजेचं आहे असे रोहित पवार म्हणाले. त्याचबरोबर १ रुपयामध्ये जी पिक विमा योजना होती. ती पिक विमा योजना परत सुरु करावी अशी विनंती देखील रोहित पवार यांनी केली आहे.

मनपा प्रियदर्शनी विद्यालयात विद्यार्थ्यांची घोड्यावरून मिरवणूक; प्रवेशोत्सव उत्साहात साजरा

छत्रपती संभाजीनगर दि.१५ (प्रतिनिधी)- आज महानगरपालिकेच्या प्रियदर्शनी विद्यालयात प्रवेशोत्सव चे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी प्रमुख अतिथी उपमहापौर राजेंद्र जंजाळ, महिला व बालकल्याण सभापती श्रीमती.शोभाबुर्गडे,नगरसेविका अर्चना निळकंठ व अनिता मानकापे तसेच उपायुक्त लखीचंद चव्हाण, सागर निळकंठ, किशोर मानकापे, डायटच्या वरिष्ठ अधिव्याख्यात मंजुश्री क्षीरसागर हे प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. याप्रसंगी सुरुवातीला नवप्रवेशित विद्यार्थ्यांची घोड्यावर व घोडा गाडीवर बसवून मिरवणूक काढण्यात आली. शोभा यांमध्ये पालखी सजवण्यात आली होती. पालखीमध्ये सरस्वतीची मूर्ती व बालभारतीचे पुस्तक ठेवण्यात आले होते, मोठ्या संख्येने विद्यार्थी व पालक शोभायात्रेमध्ये

सहभागी झाले होते. लक्ष्मी ढोल ताशे व बॅंड च्या निनादामध्ये लहान मुलं नाचत होती त्यांना पाहून पाहुण्यांना सुद्धा राहवले नाही व त्यांनीही मुलांसोबत न्यात सहभाग घेतला. शोभा यात्रेमध्ये काटूनचे ड्रेस घातलेले अनेक विद्यार्थी सहभागी झाले होते. प्रारंभी सर्व विद्यार्थ्यांचे औक्षण करून स्वागत करण्यात आले. उपमहापौर राजेंद्र जंजाळ व सर्व प्रमुख अतिथींच्या हस्ते विद्यार्थ्यांना पुस्तके व गणवेश चे वाटप करण्यात आले. अण्णामृत फाउंडेशन तर्फे विद्यार्थ्यांना आज खिचडी सोबत सोनपापडी व चिवाडा चे वाटप करण्यात आले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रशासन अधिकारी तथा मुख्याध्यापक संजीव सोनार व संचालन तेजस्विनी देसले यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी सर्व शिक्षकांनी परिश्रम घेतले.